

Kultur- och fritidskontoret

Handläggare: Eva Rosén Lundqvist
Titel: Enhetschef
E-post: eva.rosen-lundqvist@norrtalje.se

Till: Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott

Verksamhetsbidrag 2023 för museer och stiftelser.

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott föreslår:

Kultur- och fritidsnämnden beslutar om verksamhetsbidrag till museer och stiftelser för 2023 enligt följande:

1. Albert Engströmssällskapet beviljas verksamhetsbidrag med 60 000 kr.
2. Roslagens Sjöfartsminnesförening beviljas verksamhetsbidrag med 70 000 kr.
3. Skebobruks Museiförening beviljas verksamhetsbidrag med 20 000 kr.
4. Söderbykarls fornminnes- och hembygdsförening beviljas verksamhetsbidrag med 80 000 tkr.
5. Axel, Julia och Torsten Nordströms stiftelse beviljas verksamhetsbidrag med 50 000 kr.
6. Stiftelsen Roslagsmuseet ansökan behandlas separat i eget tjänsteärende.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Kultur och fritidskontoret har sammanställt inkomna ansökningar gällande verksamhetsbidrag för museer och stiftelser. De föreningar som inkommit med fullständiga ansökningar är Albert Engström Sällskapet, Roslagens sjöfartsminnesförening, Skebobruks Museiförening, Söderbykarls fornminnes- och hembygdsförening, Axel, Julia och Torsten Nordströms stiftelse. Stiftelsen Roslagsmuseet kommer att behandlas i ett separat ärende.

Ärendet

Beskrivning

I Norrtälje kommun har vi ett stort antal hembygdsföreningar, mindre museer och stiftelser som visar föremål från Roslagen genom tiderna, Några föreningar och stiftelser har en större verksamhet och har genom åren fått ett högre verksamhetsbidrag än övriga hembygdsföreningar för att de har ett stort besöksnäringvärde för Norrtälje kommun. Budget för verksamhetsbidrag till museer och stiftelser finns inom kultur- och fritidskontorets ram.

Kort sammanställning av Museer/Stiftelser 2023

Albert Engström Sällskapet

Albert Engström Sällskapet bildades 1981 och är ett av Sveriges största personlitterära sällskap med över ca. 800 medlemmar. Sällskapet har sitt säte i Grisslehamn och har också en smålandssektion med säte i Eksjö

Sällskapet är en ideell organisation med uppdrag att sprida kunskap om Albert Engström och hans konstnärliga verksamhet. Sällskapet ger ut en årsbok. Genom olika aktiviteter belyser de hans mångsidiga produktion samt håller hans författar- och konstnärskap levande för nya generationer. I Grisslehamn förvaltar och bedriver sällskapet museiverksamhet vid Engströmgården, Ateljén och Tecknarens Hus

I Eksjö finns också ett Engströmmuseum med stora samlingar. Hults hembygdsförening framför också varje sommar i Hult dramatiseringar av berättelserna Fattigstugan, Nödåret och Prästgården.

Albert Engströmsällskapet ansöker om verksamhetsbidrag för 2023 med 80 000 kr.
Kontoret föreslår ett verksamhetsbidrag med 60 000 kr.

Roslagens Sjöfartsminnesförening

Roslagens Sjöfartsminnesförening ansöker om verksamhetsbidrag i ett Verksamhetsavtal med kommunen för år 2021-2023, Dnr 2021-000046

Verksamhetsbidraget avses användas i första hand för driften av Roslagens Sjöfartsmuseum, dvs bemanning för öppethållande under sommarsäsongen 2023 därjämte till underhåll av föreningens byggnader på Kaplansbacken vid Älmsta Väddö, det som är förestående denna säsong är: underhåll av slupen Elviras 27 m höga mast med rigg, lagning av läckande tak (Båthuset), lagning av stenvälv i jordkällare under Skeppargården.

Roslagens Sjöfartsminnesförening har ett avtal för verksamhetsbidrag som går ut 2023 med 70 000 kr.
Kontoret föreslår ett verksamhetsbidrag med 70 000 kr.

Skebobruks museum

Historien börjar på 1960-talet när de tre gamla Skeboprofilerna **Nils Elthammar, Gustaf Wass och Evert Samuelsson** tog initiativ till att göra om det gamla "spruthuset" (= brandstationen) till ett museum, som invigdes 1972.

Men efter en tid mäktade inte Hembygdsföreningen med att driva verksamheten som stod stilla fram till 1990-talet då entusiasten Olle Ringenson grep in och fick ortsborna att renovera byggnaden och sedan rodna en utställning om Skebos historia. I juni 2001 återinvigdes museet av förre finansministern Kjell-Olov Feldt.

Skebobruks museums huvudsakliga syfte är att berätta om det gamla brukssamhällets månghundraåriga historia som många inte känner till. Detta sker genom att hela tiden hitta nya infallsvinklar på den lokala historien för att skapa utställningar.

Verksamheten har drivits mer eller mindre oförändrad sedan omstarten 2001. Med årliga utställningar attraherar de en stor och diversifierad publik.

Skebobruks museum ansöker om verksamhetsbidrag för 2023 med 25 000 kr.
Kontoret föreslår ett verksamhetsbidrag med 20 000 kr.

Söderbykarls fornminnes- och hembygdsförening

Söderbykarls fornminnes- och hembygdsförening har ett friluftsmuseum, Erikskulle som består av ett markområde på ca 1.5 hektar och en mängd gamla byggnader. När föreningen bildades 1918 skänkte en av grundarna, Erik Eriksson marken till föreningen. Avsikten var att samla in föremål från Roslagen och visa upp dem på museet. Det har även köpts in och donerats byggnader som blivit flyttade till området. Friluftsmuseet fungerar som ett litet Skansen.

Söderbykarls fornminnes- och hembygdsförening kommer under verksamhetsåret ta emot grupper för guidning och fika, skapande skola, hålla hembygdsgården och museet öppet under sex veckor i sommar med guidning, fika, loppis och handelsbod samt alla hus öppna för besök, erbjuda plats för lokala försäljare under öppethållandet i sommar. Det är ett digert program för underhåll, tryckning av program för att sprida information om verksamheten. Temadagar för året är Valborg, Midsommar, Sommarfesten, Viksbåtens dag, Arkeologidagen och Folklig dräkt. Utställningen på övervåningen ska uppdateras med mer information om föreningens historia samt att dräktutställningen ska utökas. Hembygdsföreningen anordnar träffar några onsdagar varje vår och höst där besökarna delar med sig av sin 1900-tals historia. Inom ramen för dessa aktiviteter samlar föreningen in foton som ska digitaliseras och historier som ska dokumenteras.

Söderbykarls fornminnes och hembygdsförening ansöker om verksamhetsbidrag för 2023 med 110 000 kr.

Kontoret föreslår ett verksamhetsbidrag med 80 000 kr.

Axel, Julia och Torsten Nordströms Stiftelse

Torsten Nordströms museum

Ett borgarhus i Norrtälje från första delen av 1900-talen.

Torsten Nordströms stora intresse var att samla. Redan som ung sa han: "Min dröm är att få ordna ett litet museum för att visa vad en vanlig samlare kan åstadkomma". Drömmen styrde hans liv, drömmen blev successivt verklig, rum efter rum fylldes med föremål, låda efter låda packades med saker.

Bidraget ska användas till museiverksamhet såsom guidade visningar framför allt sommartid, men även vid andra tillfällen såsom kulturarvsdagen och julmarknadsdagen. Privata bokade visningar anordnas året runt. Stiftelsen anordnar även andra visningar såsom sidervisningar, små utställningar på plats och föredrag av olika karaktärer. Detta kräver inköp av material och i viss mån rekvisita för att kunna exponera föremålen på ett bra sätt. I år planeras en dramatiserad familjevisning under sommarhalvåret för detta har stiftelsen anlitat en aktör som ska ersättas. Stiftelsen arbetar även med föremålshantering och förbättringar av utställningsutrustning med mera.

Nordströms stiftelse ansöker om verksamhetsbidrag för 2023 med 60 000 kr.

Kontoret föreslår ett verksamhetsbidrag med 50 000 kr.

Lagkrav

Ej tillämplig

Koppling till gällande styrdokument

Mål och budget 2023–2025

14.8 Kultur- och fritidsnämnden

Grunden för kultur- och fritidsnämndens uppdrag är att stödja och främja kultur-, idrotts- och friluftslivet i hela kommunen. Avsikten är att tillgodose den enskildes kulturella, demokratiska, sociala och fysiska välfärd. Nämnden medverkar på detta sätt för att alla invånare i hela kommunen ska få möjlighet att bedriva kultur- och fritidsaktiviteter. Kommunen vill att det ska ge upplevelser, personlig utveckling och god livskvalitet samt skapar förutsättningar för en attraktiv livsmiljö och en hållbar utveckling i hela kommunen.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

De flesta stiftelserna har avtal med Norrtälje kommun där deras bidrag regleras. Det är endast Axel, Julia och Torsten Nordströms stiftelse som inte har ett sådant avtal. Förutom stiftelser finns det fyra större hembygds museer som bedriver verksamhet och som har öppna museer framförallt på sommaren som behöver lite större bidrag än övriga hembygdsföreningar. Budget finns inom kultur- och fritidskontorets ram.

Förvaltningens analys och slutsatser

År 2021 antogs nya bidragsregler som började gälla under år 2022. Under 2022 startade arbetet med att se över kommunens avtal med föreningar och stiftelser, ett arbete som ännu pågår. I och med att alla avtal går ut till årsskiftet pågår ett intensivt arbete för att i dialog med berörda föreningar och stiftelser komma fram till så bra överenskommelser som möjligt. Arbetet beräknas vara klart till kultur- och fritidsnämndens nämndsmöte i oktober 2023.

Kultur- och fritidskontoret har ett gott samarbete med samtliga ansökande föreningar och anser att de bör beviljas bidrag enligt kontorets förslag i syfte att kunna genomföra årets planerade verksamhet.

Kultur- och fritidskontoret föreslår att Stiftelsen Roslagsmuseet behandlas i ett separat ärende eftersom det är mer komplext med samarbetet med den kommunala verksamheten som nu har fått i uppdrag av stiftelsen Roslagsmuseet att utföra verksamhet och förvalta föremål åt stiftelsen. Detta behöver utredas i ett eget ärende för att sedan tas beslut i kultur- och fritidsnämnden.

Tidplaner

Förslag till beslut presenteras för kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott 15 maj.

Kultur- och fritidsnämnden beslutar om verksamhetsbidrag 25 maj 2023.

Adam Persson
Förvaltningsdirektör
Kultur- och fritidskontoret

Eva Rosén Lundqvist
Enhetschef
Kultur- och fritidskontoret

Bilagor

Ansökningarna

Beslut skickas till

Samtliga sökande föreningar.